

LES INTERVENCIONS DE CONSERVACIÓ I RESTAURACIÓ

Part de la brutícia era greix dipositat durant anys de funcionament. Vam haver de reblanir-lo, ja que estava solidificat. La neteja mecànica és va realitzar peça per peça.

Procés de neteja química realitzat per un alumne del Taller de Restauració

Es va realitzar una neteja química de les peces del rellotge amb productes desgreixants i una neteja mecànica amb raspall i llanes. Un cop vam tenir feta aquesta neteja tenint cura de la patina dels metalls, es va procedir a aplicar-hi una capa d'antioxidant i de protecció, i es va fer el greixatge de les peces per a tornar a muntar tota la maquinària.

Greixatge de les peces

Neteja de la carcassa de fusta

Pel que fa a l'estructura de fusta, se'n va fer una neteja mecànica i química, també es va procedir a la desinfecció de corcs i, finalment, s'hi va aplicar una capa de consolidació i un acabat de protecció.

per acabar, es va muntar per tal que poguéss recuperar el funcionament.

CR

33

2015

EL RELLOTGE DE
CAMPANAR DE PRAT DE COMTE
Ajuntament de Prat de Comte

Publicació de Conservació i Restauració
Escola d'Art i Disseny de la Diputació a Tortosa

El rellotge de campanar de Prat de Comte

L'antic rellotge de campanar de l'església de Prat de Comte és una notable peça de rellotgeria realitzada al taller Cronos de Roquetes (Baix Ebre). La inscripció, que es troba a l'esfera de l'aparell, indica que es va construir cap a mitjans dels anys quaranta del segle XX. L'any 2003 va deixar de funcionar i va ser substituït per un rellotge digital amb connexió via satèl·lit.

DESCRIPCIÓ DELS MATERIALS I TÈCNIQUES

Es tracta d'una estructura de ferro policromat d'1 m de llargada per 54 cm d'amplada i una alçada de 70 cm. L'instrument el componen dues rodes de bronze –que fan moure l'engranatge del rellotge–, amb un eix de ferro polit. El carro principal és d'acer i llautó; hi ha també altres eixos de ferro polit, rodes de llautó i coure, engranatges d'acer i tres pesos de ferro. El rellotge es recolza damunt una carcassa de fusta de pi melis que suporta tot el pes.

Esfera rellotge: taller Cronos, Roquetes

L'ESTAT DE CONSERVACIÓ

Quan va arribar a l'Escola d'Art i Disseny a Tortosa, l'estat de conservació del rellotge era regular. L'instrument estava cobert per una capa grisosa de pols i les peces presentaven una oxidació generalitzada. La carcassa de fusta també tenia brutícia, presència de xilòfags a la part inferior de les potes i taques de greix, causades per l'acció de greixar la maquinària. Cal afegir també, com a factor positiu, que aquest excés de brutícia superficial va permetre mantenir la policromia original de l'instrument.

Frontal del rellotge abans de la restauració

LES INTERVENCIÓNS DE CONSERVACIÓ I RESTAURACIÓ

Les intervencions es van centrar en la neteja del rellotge i del suport.

Detall del pèndol

Els rellotges de campanar, també anomenats monumentals, són avui béns patrimonials que cal conservar i formen part de la història dels nostres pobles.

Roda i engranatge de l'eix del pes principal

Part del darrere del rellotge abans de la restauració

Esquema desmuntatge de la roda

El primer pas va ser desmuntar l'instrument peça per peça i realitzar un dibuix de la maquinària, per tal de conèixer-ne amb exactitud el funcionament.

Rellotge després de la restauració